

ОД 13—24 марта 1933 г.

32/1933 - бр. 24

2 динар

ПОЗОРИШТЕ

Г-ђа Ана-Марија Гилемети

ПОЗОРИШТЕ

НЕДЕЉНИ ИЛУСТРОВАНИ ЧАСОПИС

БЕОГРАД, 12 ДО 18 МАРТА 1933 ГОД.

24

УРЕДНИШТВО: УСКОЧКА ВР. 8.

ЕКСПЕРИМЕНТ

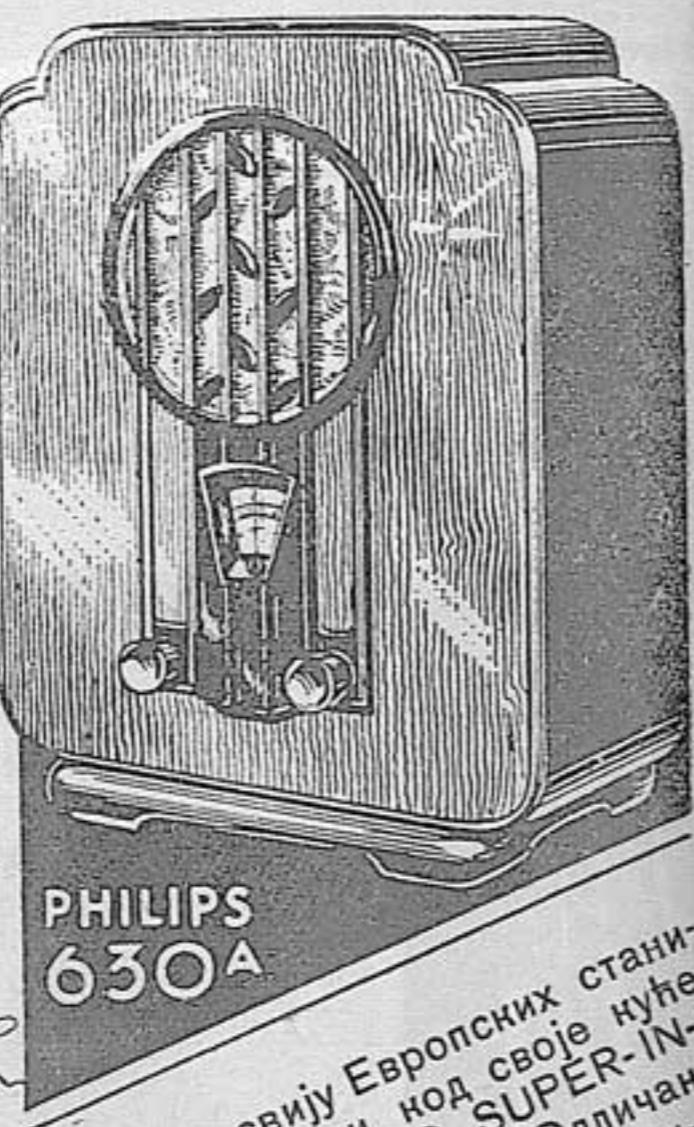
Велики народи с великим градовима имају разних позорница: академских, забавних, експериментаторских. Баш, као што имају разних дневних листова: строго политичких и научних, неизбично шарених и сензационалних. Сваки има своју публику, свакоме је опстанак обезбеђен. Кад би код нас један лист хтео да му узор буде „Тан”, да излази без слика, да доноси криминал у три реда међу дневним вестима, а о женској моди и осталим тричаријама са тржишта људских тештина да и не говори, он би се продавао у дветри хиљаде примерака највише, те му тај број читалаца не би могао својим динарима да обезбеди ни озбиљне вести. Јер тај лист не би имао да плаћа штампарију и сараднике у Београду, ако мали дописнике на страни. Он уопште не би био у стању да излази. Кад би опет неки од наших листова доносио криминал на првој страни, као што ради „Пти Паризијен”, с правом би му озбиљна публика замерила. Зато је наша штампа умела да нађе срећну сре-

дину, која је много допринала њеном наглом напредку после рата. Наши листови су доноси „Тан” и „Наје Фраје Пресе” а отпона „Журнал” и „Екстраблат”.

Условљено истом средином, мора и наше Позориште да негује различит репертоар. Не само онај школски него и онај који забавља. И не само то. Док на страни понека велика позоришта смеју себи дозволити ту тромост да се не унуштају у експерименте, јер има за то других позорница које ће испробати новине, дотле наше позориште мора с времена на време да се унуети баш у експеримент. Не само с новим писцима него и с новостима у режији. Јер оно је и наше класично и наше експериментаторско, наше једино позориште.

Зато већ, независно од лепог успеха који је ова новост нашла код публике, треба поздравити експеримент, успели експеримент г. Раше Плаовића да даје старог Стерију на један нов начин. Он тражи, он не подражава, он је уметник-крчилац.

ЦЕЛУ
ЕВРОПУ

Програме свију Европских станица може слушати код своје нуће сопственик PHILIPS SUPER-INDUCTANCE пријемника. Одличан квалитет, највернија репродукција као и велика селективност су главне одлике наших super-inductance пријемника

Необавезан преглед апарате код наших трговца

PHILIPS RADIO

НОВИ ЉУБИЧИЦА КРЕМ

СА ХОРМОНИМА

Лепоту Вашег лица сачувавајете само ако је освежавате „Хормонима“ који су главни састав „Новог Љубичица Крема“. Једна доза десет динара. Добија се у апотекама, парфimerijama и дрогеријама.

израђује апотека
РАД. К. СТОЈИЋА

Београд — Сарајевска 84.

ХЕЛИОГРАФИЈА

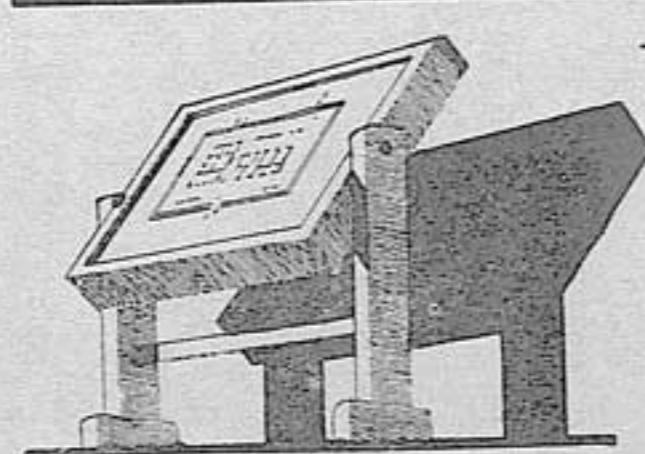
МИЛАНА ЈОВАНОВИЋА

Николе Спасића улица 2, угао Кнез
Михајлове улице. Телефон 20-9-16

●
Копира:

планове, слике и све остале црте
же на папиру, картону и платну

РДЛОСТ
ДОЖДИЧА
И ПОСЛУГЕ
ЧИСТИ И ПЕРЕ СВЕ, СВЕ, СВЕ"
Продаје се у свима Ба-
каљским и дрогеријским
градњама

ОБНОВА „ПОКОНДИРЕНЕ ТИКВЕ“ У РЕЖИЈИ Г. ПАШЕ ПЛАОВИЋА

Ево шта је у разговору са сарадником „Правде“ казао углавном г. Раша Плаовић, поводом своје режије Стеријине „Покондирене тикве“:

„Покондиреној тикви“ може се прићи, углавном, двојако. Или је то комедија малих људи из прошлога столећа, уоквирених јасним сунцем и монотонијом Панонске Равнице; или је то један детаљ опште и већите комедије људских слабости које се појављују стално и свуда без обзира на време и одређену средину. По првом схваташу, одређена је у игра. То су индивидуалне творевине глумаца, стављене у конвенционалне облике комедије. У том случају приказивање представља једно испуњавање обавезе према аутору коју има позориште за своје класике, а кол посматрача изазива сажаљиви осмех и нешто мало досаде. Тада је то уношење дела у репертоар које треба да покаже школским генерацијама и на једни оно што налазе у својим уџбеницима. — Друго,нак, прилагођење комаду даје могућност да се сценски недостаци дела накнаде живљом акцијом, већом динамиком и широм концепцијом.

Тако схваташе смо изабрали ми за ову обнову. Оно што у „Покондиреној тикви“ претставља несумњиво најтрајнији елеменат јесте став који Стерија заузима према глупости. Прво, она је, по Стерији, свемоћна, Фема, која у својој глупости чини немогуће пертурбације, свега и свачега око себе, свемоћно влада кућом и њудима, маколико да они својом трезвеношћу устају против ње. Од глупости се живи. Сара чанколиза и песник Ружичић, помажући Фемину сујету и глупост, извлаче све користи које им једна богата и нерасудна у-

довица може да пружи. И остале личности у комаду, маколико оне припадају различитим карактерима, не носе у себи никакав знак нарочите бистрице и памети. Па пошто је глу-

Г. Плаовић у улози Хамлета

пост сила која је постојала и пре и после Стерије, то смо тај елеменат и узели за основу наше режије. Да бијемо истакли то уочијавање, то трајно у комаду, додали смо мимиичке слике као пролог и епилог комедији.

У прологу Фему крунише богиња Глупости, уз асистенцију Похоте, Сујете и Лажи, за своју наследницу на земљи. Маса која присуствује томе чину дубоким поклоном признаје Фемину власт у којој је сада оличена глупост. У епилогу дефилују сва доба, са својим битним карактеристикама, и служе да покажу неогра-

Аутомобиле

Разних марака ако желите јефтино купити или брзо продати то можете постићи само у специјалној комисионој радњи за купопродају аутомобила и других мотора

БРАНКА И. ШУРЈАНОВИЋА Краљице Наталије 88. Тел. 26-397

Globus

Пресељава кућевне ствари. — Транспортује и царини робу
Чика Љубина ул. бро 7 |

Телефон бр. 20-8-13

Цвећарица и расадник

Престолонаследника
Петра број 2. — Има
све врсте **цвећа**
и расада по

најнижој ценi. Продавница Француска 5. (испод Нар. Позор.)

Уметничка столарија

Драг Р. Барац

Београд, Краља Милана 8.
Телефон број 28-330

ничену свемоћ глупости. Ред се завршава игром модерних герла и одласком Феме и њена три мужа са позорнице. Богиња Глупости долази да дà благослов Феми и маси, која под њеним утицајем прелази у немир похоте.

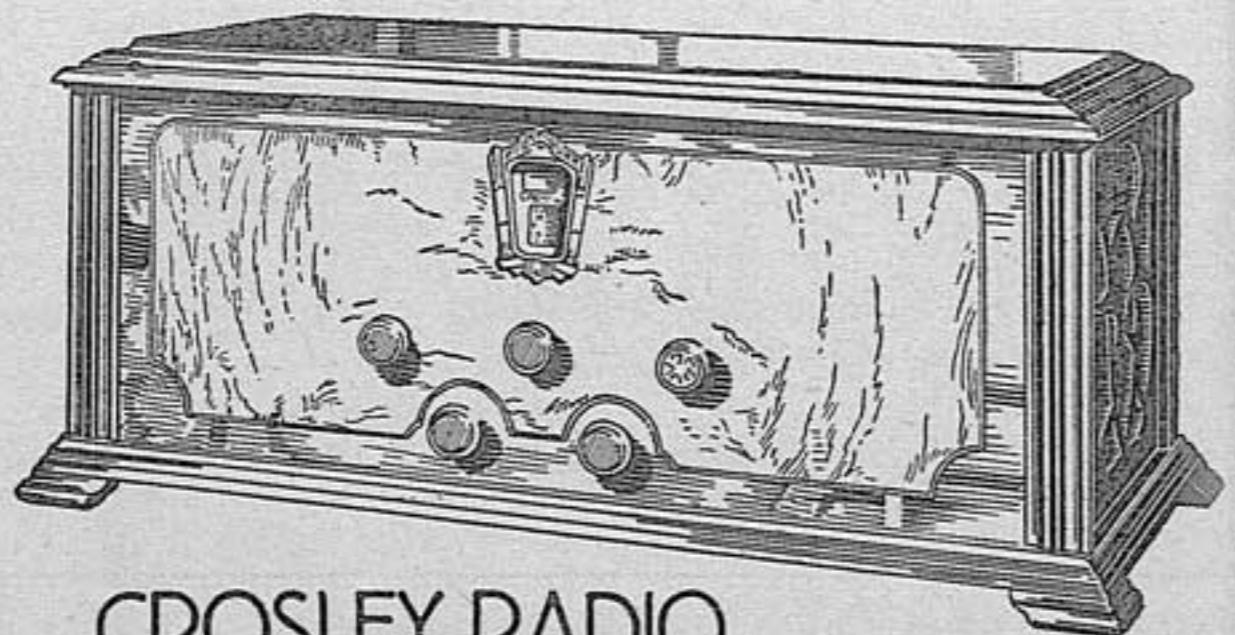
Ради допуне самога аутора, ставили смо и међуигру „Просидба“. Аутор је, без икакве раније припреме, не указујући на склоности Фемине ка похоти, решио комад баш на тај начин што је Феми обећао три мужа. Иако то носи у себи уверење самога аутора да се глупост не да уништити, него да се само може трансформирати из једнога облика у други; ипак је то за сценско збињавање и оправдање било потребно раније припремити. Ту неопходну допуну доносимо приказивањем „Просидбе“. Фема жељно, у сладуњавом романтичарском тону очекује просионце. Један месар први јој цуди своју руку, она га због своје „отмености“ одбија, али, под утиском његове сна-

ге, даје свој пристанак. Старац у фраку прекида њихову идилу и својом отменошћу задобија симпатије Фемине. Месар је љубоморан и настаје сукоб између њега и Старца, да их измири Играч, који је најдрскији, највећтији и најокретнији. Али све мора да се повуче устраницу када се поави песник Ружичић као четврти просилац. Месар, Старац у фраку и Играч са тугом напуштају Фемин дом, јер је песник у овом сукобу остао победилац.

Да бисмо још више подвукли ту невезаност дела за уску средину једнога краја и одређено време, декор, по нацртима г. Вербицког, израђен је у исто конструктивном духу. Музiku је написао млади композитор г. Љ. Бошњаковић. Игре је спремила г-ђа Нина Кирсанова. Костими су по нацрту г-ђе Бабић. Техничким радовима управља шеф г. Јовановић. Сви суделовачи са великим вољом и живим интересовањем улажу све своје сile за успех.“

Једна сцена из „Поконђирене тикбе“:
г-џа Бошњаковић, г-ђа Паранос и г-ђа Стокић

CROSLEY-RADIO

МОДЕЛИ ЗА 1933

КОЦИЋ К. Д.

БЕОГРАД, НИКОЛЕ СПАСИЋА 2, ТЕЛЕФОН 28-034

„МЕТЕОР“

стовариште мануфактурне
робе Кнез Михаилова ул. 29.

За наступајућу сезону про-
летњу препоручујемо:

Велики избор елегантних
МАНТЛОВА ЗА ДАМЕ као и
ТРЕНЧКОТЕ И ИБЕРЦИГЕРЕ

за господу

Израђујемо и по мери.

ТРИ ГЛУМАЧКА ЈУБИЛЕЈА

У ТОКУ ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ

Прошле недеље прослављена су три јубилеја која је забележила наша позоришна хроника.

Г. Јуба Стanoјevић, који је некада носио добар део репертоара Народног позоришта у Београду, прославио је 6 марта педесетогодишњицу глумачког рада. Њега је поздравила срдачним аплаузом наша позоришна публика. Осми тога, на отвореној сцени, уз овације које су се понављале, одржали су говоре у част слављеникову управник Народног позоришта и претставници Глумачког удружења, Сокола и трезвењака-гутемпера. (Јер овај наш глумач не само да је стари атлета него и трезвењак.) Г. Стаменко Ђурђевић подарно је јубилару једну његову бисту.

Поводом овог јубилеја и комада „Нарцис“ од Брахфогла, који се то вече давао, наш одлични критичар и уредник „Књижевног гласника“, г. Милан В. Богдановић, који отскора води позоришну хронику „Политике“, пише између остalog:

„Прослава г. Јубе Стanoјevића, комадом који је приказан и игром јубилара, могла се узети не само као пригодан и конвенционално овечен тренутак, већ, у оживљавању стarih успомена, и као симболичан и дирљив сусрет старога репертоара са старом глумом. Сценска романтика прошлога века, која је глумцу омогућавала јаке ефекте импозантним гестом, орловским погледом, громким гласом, а гледаону најпуније уживање од узбудљивога збивања и горде глумачке игре, прошла је, овом приликом, преко савремене позорнице доиста само као сен и успомена. Из гледалишта драма се чинила бескрајно удаљеном, и уколико је свет успевао да се у њу у-

несе, деловала су више сећања него ли непосредно уживања. А јубиларни глумач, ветеран на измаку снаге, играо је, поред несумњиве воље и топлог узбуђења, са последњим својим дахом, тако да су му и реч и гест носили траг клонулости и осенченост туге, што већ само за себе изазива ону тиху и помало суморну емоцију пред пролазним.“

Сам комад, тај „Нарцис“, „трагедија у пет чинова“ од заборављеног немачког драматичара из средине XIX века, Брахфогла, има све одлике „драмске романтике“ која је тако обилно и радо негована у доба пре шездесет-седамдесет година. Он има историску садржину из доба Луја XV, везану за име маркизе од Помпадур, које је некада било тако успаљиво за машту широке публике. Унутра је, са мало више фантазије него што допушта историска веродостојност, замешан један заплет на сентиментално-сензијоналној основи. Славна и разблудна маркиза сусреће се ту, по фантазији пишчевој, са првом и једном својом љубављу, коју је некада, идући за славом, напустила. Разуме се, по удесу судбине, који

Ново отворена обућарска радња

МОНДЕН

Чика Љубина улица број 15
ради поруџбине по последњој
моди. Специјална израда свиле-
них ципела за даме. Има леп
избор мушких и женских обућа
у најмодернијим фасонима. Из-
рада од најбољег материјала.
Цене најсолидније. С поштов.

Душан Илић, обућар

ОБУЋА „BALNIK“

награђена
у
ЛОНДОНУ
на
МЕЂУНАРОДНОЈ ИЗЛОЖБИ

1932 г.

Чика Љубина 5 • Кнез Михајлова 16

ФРИЗЕРСКИ САЛОН
Бергс

ЧИКА ЉУБИНА 7

Најновији систем
електричне и во-
дене ондулације

Поклоне за младенце

Купујте код реномиране и по
својој солидности опште по-
зване фирме:

Косте Малушевића

Београд, до Двора, Престоло-
наследников тог број 47
У највећем стоваришту Стакла, пор-
цулана, алпака, кине сребра и кри-
стала. Највећи извор сервиса за све
потребе. Цене најповољније.

ВОТОТ

Бели и здрави зуби
употребом

БОТОТ

Паста у тубама по знатно
сниженим ценама

Одстрањује све и слаге на
зубима^a
Окрепљује десни

Moja мајка и њене
пријательице употребља-
вјују само Rêve d'or од
River - Paris

Lise

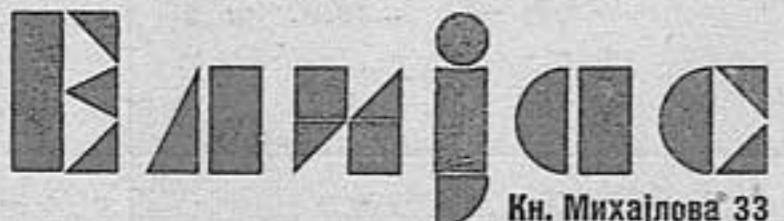

Музички инструменти
чувених мајстора

К.АЈХЛЕР

БЕОГРАД - Кн. Михајловића улица 25. Врши
уметничке поправке.

Водећа кућа за фину трикотажу, рубље и чарапе

Кн. Михајловића 33

Главно фабр. стов. „Елке“ Фабрике трикотаже А. Д.

Радим у сопственој згради, услед мале режије велики

избор ОТОМАНА

од цвилиха од дин. 200 на више, штофани 200 на више, софе 600 на више, мокета 570 на више патент фотеље 800 на више, салонска гарнитура 1700 на више. Примам поруџбине. вршим поправке солидан рад. - Тапетарска радионица **Конфорти**
Далматинска 87

Даме, Најмодерније свилено рубље од шар-
меза по фабричним ценама продаје
Удаваче!

Кнегиње Љубице 15а, Макензијева ул. 20

SALON ORTER

ТЕРАЗИЈЕ 14. МЕЗАНИН

Izradjujem francuski kroj po modelima svetskih kuća. Englesku izradu vrši prvakanski krojač iz inostranstva. Molim za cenjenu posetu.

Gospodjo

- Moji specijalni krojevi i prvakanski materijal zadovoljiliće
- potpuno sve Vaše želje

SPECIALNI ATELJE MIDERI I PRŠLUKA

GRAZIOSA

Кнегиње Љубице број 8 / ТЕЛЕФОН 26-2-26

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

Вечерња претстава

У среду 15 марта 1933 год.

(6 пут)

Код Споменика

Нечиста Крв

Драма у пет чинова (седам сцена). Написао Аритон Михајловић, по роману Ђорђа Станковића,

Редитељ: Кулунџић

ЛИЦА:

Хади-Мита	- - - - -	г. Д. Милутиновић
Тодора, жена Хади-Митина	- - - - -	г-ђа Арсеновић
Совка, њихова кћи	- - - - -	г-ђа Ризанић
Марко, свекар Совкин	- - - - -	г. Раденковић
Свекра Совкина	- - - - -	г-ђа Луковић
Томча, син Марков	- - - - -	г. В. Јовановић
Син Совкин	- - - - -	О. Хет
Тоне, слуга Хади-Митин	- - - - -	г. Васић
Магда, служавка	- - - - -	г-ђа Врбанић
Мага	- - - - -	г-џа Текић
Дара	) другарице Совкине	г-џа Микулић
Роса	- - - - -	г-џа Бошњаковић
Ленка	{ рођаке Совкине	г-ђа Перовић
Милка	- - - - -	г-ђа Душановић
Стана	- - - - -	г-ђа Петровић
Наза, сестра Хади-Митина	- - - - -	г-ђа Л. Јовановић
Васка,	- - - - -	г-ђа Хадић

БРАЋА Х. ГАБАЈ

Кнез Михајловића улица 33.

за пролеће

Штоф, Свила, Платно
и других артикала

Елегантан свет носи само

Кнег. Љубице 14, тел. 25-1 71

URHAM D-UPLEX БРИЈАЧ СИГУРНОСТИ

За људе са тврдом брадом а меком кожом
БРИЈЕ БЕРБЕРСКИ И СИГУРНО.
БРИЈАЧ СА НОЖЕМ дин. 25.
1 нож даје 30-40 бријања.
ПАРФИМ. "ЛЕДИ" КНЕГ. ЉУБИЦЕ 14. БЕОГРАД

Приватна **ЗУБНА** клиника
Д-Р ЦАРИЋЕВИЋ

Београд, Престолонаследников Трг
(Теразије) 3. Тел. 20-455 24-068

Прима пацијенте улог дана

Бројце, плишеве и остало за намештај
Највиши избор препоручују

МАРИЈУЛЕТИЋ, ГАВРИЛОВИЋ И КОМП.
Кнез Михајловића 20 - БЕОГРАД

Канцеларијски и собни намештај

добијете најснијије код I Столарске Задруге „Југославије“ Кн. Михајловића 40

Миленија, рођака Маркова	— — —	г-џа Хет
Тома		г. Бурја
Арса	{	г. В. Маринковић
Стојко		г. Хет
Деда Мане	— — — — —	г. Миловановић
Мехмед		г. Н. Јовановић
Репен	{	г. Старчић
Наум		г. Душановић
Василије	{	г. Мишић
Арса, слуга под Марка	— — — — —	г. Бошковић
Ашчика	— — — — —	Г-ђа Иличић
Куварица	— — — — —	г-ђа Н. Парацос
Савета, удовица	— — — — —	г-џа Прелић
Банко, мутави човек	— — — — —	г. Паунковић
Алиј, свирач	— — — — —	г. Ј. Николић
Први	{ момак	г. Силајчић
Други		г. Ј. Николић
Први	{ наоружан човек	г. Стојловић
Други		г. Пецовић
Први	{ Закупац	г. Паунковић
Други		г. Кутлешић
Први	{	г. Паунковић
Други		г. Стојановић
Трећи	{ сељак	г. Весић
Четврти		г. Илић
Пети		г. Мињовић

Трговци, сељаци, сељанке, слуге, свирачи, чочеци, чочекиње и т. д.

Између IV и V чина раздобље од десет година.

Догађа се у Врању, ускоро после ослобођења од Турака.

Чочеке игре поставила г-ђа Кирсанова. — Соло г-џа Џрелић

Сценска музика и хармонизација песама г. Бандура

Технички радови г. В. Јовановића, инжињера

Сликар г. Беложански

Одмор после II и III чина

Ек... .

ka kazaće Vam, da je najmoder-formu da istanji, to je KOENOV, koji se ne da kopirati. Činovni-ma popust. Isključuje svaku kon-

E N
PASIČEVA ULICA 2, TELEFON: 24-5-76
KOPLJE, KRALJA PETRA ULICA BROJ 32

је некада у драми ове врсте играо превасходну улогу, тај сусрет је смртоносан, и обоје умиру на очи гледалаца.

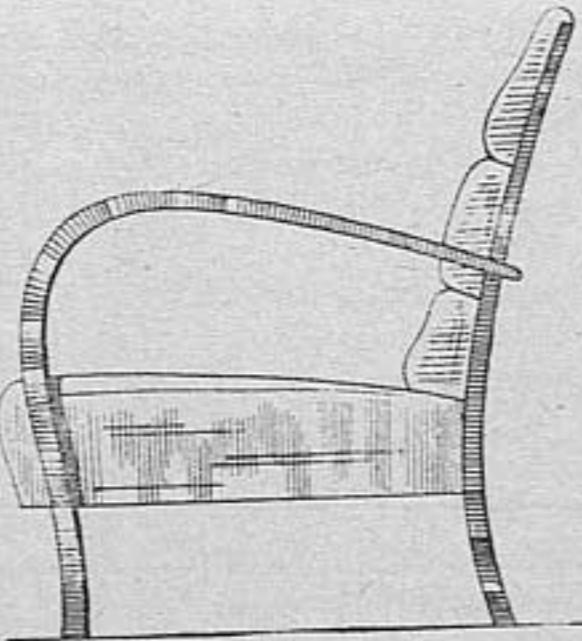
Али с друге стране, та трагедија која износи предреволуционарно доба француске историје није могла да не додирне извесне идејно-социјалне моменте који наговештавају претстојећи промену друштвеног лица Француске и света. У њој се крећу енциклопедисти, који су убацивали прве запаљиве речи и мисли о праву, о правди, о вредности човека као таквог. Сама главна личност, Нарцис Рамо, синоваш славног музичара, избачен својом сентименталном катастрофом на улицу, постаје, блиставим а отрованим својим духом и разгрижљивом парадоксношћу своје личности, њено оличење. Кроз њега писац — а драма је писана безмalo пре осамдесет година — наговештава нека анти-мистичка и антиидеалистичка, да не

кажем материјалистичка, схватања друштва и историје, у коме ће правцу, доиста, да се ориентише социјална идеја будућности. Али се кроз све то, сасвим у духу ондашње још увек романтизирајуће драматургије, провлачи и неки историјски фатализам, једно схватање о историјској казни по вишој сили и закону одозго, као да се извесне фаталне личности и догађаји јављају условљени неумитношћу неке апстрактне метафизичке правде. Тако се и Помпадура овде види као постана са вишним циљем, да упропасти и казни једну епоху. Све то, изграђено за данашње појмове прилично наивном драмском техником, кроз заједнички привидно замршен, уз много и дуге објашњујуће монологе, са преокретима по чистом случају, има, баш тако и зато, много услова да послужи глуми која одговара тој романтици, и која тражи јаке спољне ефekte."

Г. Јевђа Станојевић као „Нарцис“

Н А М Е Ш Т А Ј

БОТЕ И ЕРМАН

КРАЉА ПЕТРА УЛИЦА 16 ТЕЛЕФОН 22-5-76

Галантеријска трго-
вина за Господу

Ченгтимен

Доноси новитете лан-
сиране само од најбољих светских кућа
КНЕЗ МИХАЈЛОВА 22. ТЕЛЕФОН 27-911

ПЛАНЕТА

Графички уметнички завод,
Београд, Ускочка 8. Тел. 20-714.

Дан раније, у дворани Коларчеве задужбине прославила је свој јубилеј гђа Јулија Ракитина у драматизованом роману совјетског писца П. Романова. Ова одлична уметница, уметница, која већ дуже времена делује у нашој средини као првакиња једног руског театра који све чешће и све успелије приређује своје претставе, прославила је у главној улози двадесетогодишњицу глумовања.

На позорници, пре свршетка комада, паузи, предати су многобројни поклони и букети цвећа слављеници гђи Ракитиној. Поред кратких поздравних говора од стране претставника појединачних установа и руских друштава, прочитани су поздравни телеграми познатих руских књижевника, Мерешковског, Курина, Зајцева, редитеља Масалитинова и Јеврејинова и аутора драматизације барона Унгерна.

Претстава је била врло лепо посећена и публика је, одушевљена, више пута изазивала извођача.

Најзад у Народном позоришту у Скопљу прославио је 7 марта дваде-

сетлетогодишњицу свога рада г.
Стева Јовановић.

Г. Јовановић је започео своју тешку глумачку каријеру још пре рата, у времену када су већ формирани прве позоришно-уметнике генерације стварале нашу националну позорницу и освајале постепено друштвени ранг за глумачку професију у тадашњем још социјално конзервативном нашем друштву.

За време рата г. Јовановић је био на солунском фронту и као члан наше војничког позоришта, живом речу и гестом, будио дух наших ратника изгнаних из отаџбине. После рата као члан разних позоришта у провинцији он је активно учествовао у културном уздијању ратом уназађеног нашег друштва и у обновљању наше позорнице уметности у појединачним обласним културним средиштима. Из тог времена нарочито је запажен његов рад на сценама у Новом Саду, где је био неколико година, и у Скопљу.

Г. Јовановић је у Скопљу од две године. Његовим доласком трупа овог театра била је знатно поја-

ПОСЕТИТЕ
ИЗЛОЖБУ
ПРАВИХ
ПЕРСИЈСКИХ
ТЕПИХА

ТЕЛ.
25-184

ДИРЕКТНО
ИЗ ПЕРСИЈЕ

ТЕРАЗИЈЕ 34.
(КЛЕРИЧЕС).

М.САФИКИЈУРДЛИ

С. Јоша Сид

ИНЕЗ МИХАЛОВА-11.

ТЕЛ. 23-097.

МОДЕРНИ ФРИЗЕРСКИ
САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ

Цара Николе II (Макензијева) 18, Телефон: 24-4-75

Последње новости париског фризирања и шишања. Најуспешнија електрична ондулација на апарату „Récamier“. Неговање косе са нарочитим зејтином против перута и опадања косе.

Бојење косе у најмодерније ниансе Blond-Platine

Завод за Хем. чишћење и бојење одела
Кнезев Споменик, 5 (Палата Риунионе)

Прима фину тоалету за Даме и за Господу на чишћење и бојење и на највеће задовољство својих муштерија доводи у ред. Теклике, завесе, рукавице, салонски намештај итд.

Никола Динић

О СЛАВНИМ ЉУДИМА МОЦАРТОВА СМРТ

Једног дана, Моцарт, утонуо у дубоке снове, и не чу како се пред његовом капијом зауставише једна кола. Јавише му да један странац хоће да говори с њим.

Уведомле тог човека. Моцарт виде господина у годинама, врло лепо обученог, отменог понашања и достојанственог изгледа.

— Господине, рекао је посетилац, једна врло угледна особа наложила ми је да дођем до вас.

— Ко је та особа? прекиде га Моцарт.

— Неће да јој се зна име.

— Лепо. А шта жели?

— Изгубила је неког врло близког чија ће јој успомена бити вечно драга. Хоће да сваке године прослави је смрт свечаном службом и тражи

иначе, а његова појава у комадима узла је не мало освежење на сцени. Попукујући се несумњивом интелигенцијом као човек и особинама које су га нарочито истакле у салонским комадима, г. Јовановић је убрзо стекао, код овдашње публике, симпатије и уважење.

Прославу је отворио управник позоришта г. др. Брана Војиновић, говором у коме је изложио слављеникову преданост позорници кроз период од 25 година.

Затим је г. Јовановић поздравио, у име удружења глумаца, г. Јосиф Срдановић, редитељ.

Овом приликом слављенику је предато дosta лепих поклона. Прослава је завршена приказивањем премијере комада „Заљубљена жена“ од де Порто Риша у коме је г. Јовановић са успехом одиграо главну улогу Етијена Ферија.

од вас да компонујете *Погребну молитву* за ту службу.

Моцарта су дубоко потресле ове речи, озбиљан тон којим су оне биле речене, тајанственост која је обавијала цео овај догађај. Славни ком-

Моцарт

позитор обећа за то да ће саставити музику.

Непознати човек продужи:

— Унесите у то дело сва своја геније. Радијете за човека који се разуме у музici.

— Утолико боље.

— Колико вам је времена потребно?

— Четири недеље.

ИЗА КУЛИСА

Један балет-мајстор за време паузе изводи као од шале скок достојан Олимпијаде, и то са шољом чаја у руци.

— Добро. Ја ћу се вратити кроз четири недеље. Колико тражите за свој рад?

— Сто златника.

Непознати човек изброја их одмах на сто и ишчезе.

Моцарт је, неколико тренутака, остао дубоко замишљен. А онда изненада затражио перо, мастило и хартију и, ма да га је жена опомињала да се не замара, почeo је да пише.

Овај одушевљени рад трајао је неколико дана. Компоновао је и дану и ноћу и то с полетом који је био све већи уколико је дело више напредовало.

Али његово већ ослабело тело није могло одолети овом замору. Једног јутра, пао је онесвесишен и био приморан да за неколико дана прекине рад.

После дватри дана његова жена је покушала да му растера прне мисли које су га мориле, али јој он одговори изненада:

— Једно је извесно: Ја за себе самог састављам ову Погребну молитву. Њу ће свирати на мојој пратњи.

Што је даље радио, осећао је да га снага издаје из дана у дан, а само дело напредовало је врло лагано.

Када су протекле четири недеље, колико је рока тражио, појавио се онај непознати.

— Било ми је немогућно да одржим реч, казао је Моцарт.

— Не узнемирујте се због тога, одговорио је странац. Колико вам је времена још потребно?

— Још четири недеље. Дело ме је заинтересовало јаче него што сам се вадао, па сам га развио више него што сам испрва намеравао.

— Кад је тако, право је повећати награду: ево још педесет дуката.

— Господине! узвикнуо је Моцарт чудећи се све више. Ко сте ви?

— То није важно. Вратићу се кроз четири недеље.

Моцарт дозва одмах слугу и нареди му да пође за овим непознатим човеком, не би ли дознао ко је то. Али невешти слуга врати се бразд и јави да му је изубио траг.

Несрећни Моцарт заврте себи у главу да овај непознати није обично створење, да има свакако везе с другим светом, и да је послан да му претсаже близку смрт.

Са још већом ревношћу баци се зато на компоновање своје *Погребне молитве*, коју је сматрао за најтрајнији споменик свога генија.

За време овог рада имао је више пута обеспокојавајуће нападе.

Најзад, пре него што су протекле друге четири недеље, дело је било завршено.

Странац је дошао тачно у одређен рок. Моцарт није више био међу живима.

Његов живот је био колико кратак толико и сјајан. Умро је тек што је навршио тридесет шесту годину. Али за ово мало година он је створио себи име које неће пропасти докле буде осетљивих душа.

Стендаз

МАШИНА САВЕСТ[“] од Г. ЈОСИПА КУДУЦИЋА

У Народном позоришту спрема се живо и „Машина савест“ од Јосипа Кудуцића. Ова интересантна драма објављена је лане у „Књижевном гласнику“ под насловом „Не сувише савести“.

Режираће сам аутор.

Тако ће онет један драмски писац да до краја спроведе своје дело: да га не остави само на хартији, дајући другима да га остварују на позорници. То је у књижевности много ређи случај него у музici, где су композитори обично и интерпретатори или диригенти својих дела.

ВРАЋАЊЕ ТРАДИЦИЈИ?

Док се с једне стране у нашој критици све јаче подвлачи потреба везе данашњег живота са уметношћу, док се негира да је она вечна ако жели да је вечна и тврди да уметност живи само у том случају ако је израз и документ свог времена, дотле се с друге стране истиче потреба враћању старом.

Тако у последњем броју Летописа матице српске који је одбацио послератне корице, јер су се оне њаговом уреднику учиниле исувише „модернистичким“ и вратио се својим старијим корицама, налазимо белешку која ову измену одела пропраћа читавом апологијом. Ту се, поред осталог, каже:

„Враћање старим корицама прератног Летописа М. С. није случајност и само проста формалност, ни у којем случају искос или назадњаштво, није само спољашњи знак да постоји жеља за поштовањем традиције, него је чврста решеност да се и у погледу саме садржине Летописа М. С. успостави прекинута веза са прошлешћу и да се поново заузме стари традиционалистички став. Да то постигне и оствари, уредништво садашњег Летописа М. С. неће налазити на нарочите гешкоће. Сремом, још су у животу толики старији сарадници Летописа М. С. који су у стању и данас још младалачким усталаштвом да сарађују на изградњивању културног напретка нашеј народе, а придолазе, исто тако, и густи редови нових генерација, који хоће и желе да својом сарадњом потпомогну ова настојања нашег уредништва и старијих генерација. Настало је, Богу хвала, отражњавање на свима странама, па и у књижевности нашој.“

Власник и уредник: Срет. Ил. Обрадовић — Штампа „Планета“, Ускоква 8.

Спорно је, ипак, да ли у уметности треба младе позивати да помогну настојања старијих. (Нека стари доврше своје сами, а млади нека своје дају.) И да ли „традиционалистички став“ у књижевности није тапканье уместу, није изостајање иза времена, коме књижевник мора да буде не само хроничар него и вођ. — X.

ШТА СЕ СПРЕМА

Г-ца Јубинка Бобић

Г-ца Јубинка Бобић играје уско-
ро Клеопатру у Шоовој комедији
„Цезар и Клеопатра“. Режира г. И-
сајловић.

Препоручује
нарочито ле-
пе и јевтине
дамен ташне

Предузеће за израду кофера и торбарских израђевина
Милан Ј. Стојановић и Комп.
Београд, Престолонаслед. трг-Теразије 38. Тел. 25-0-64

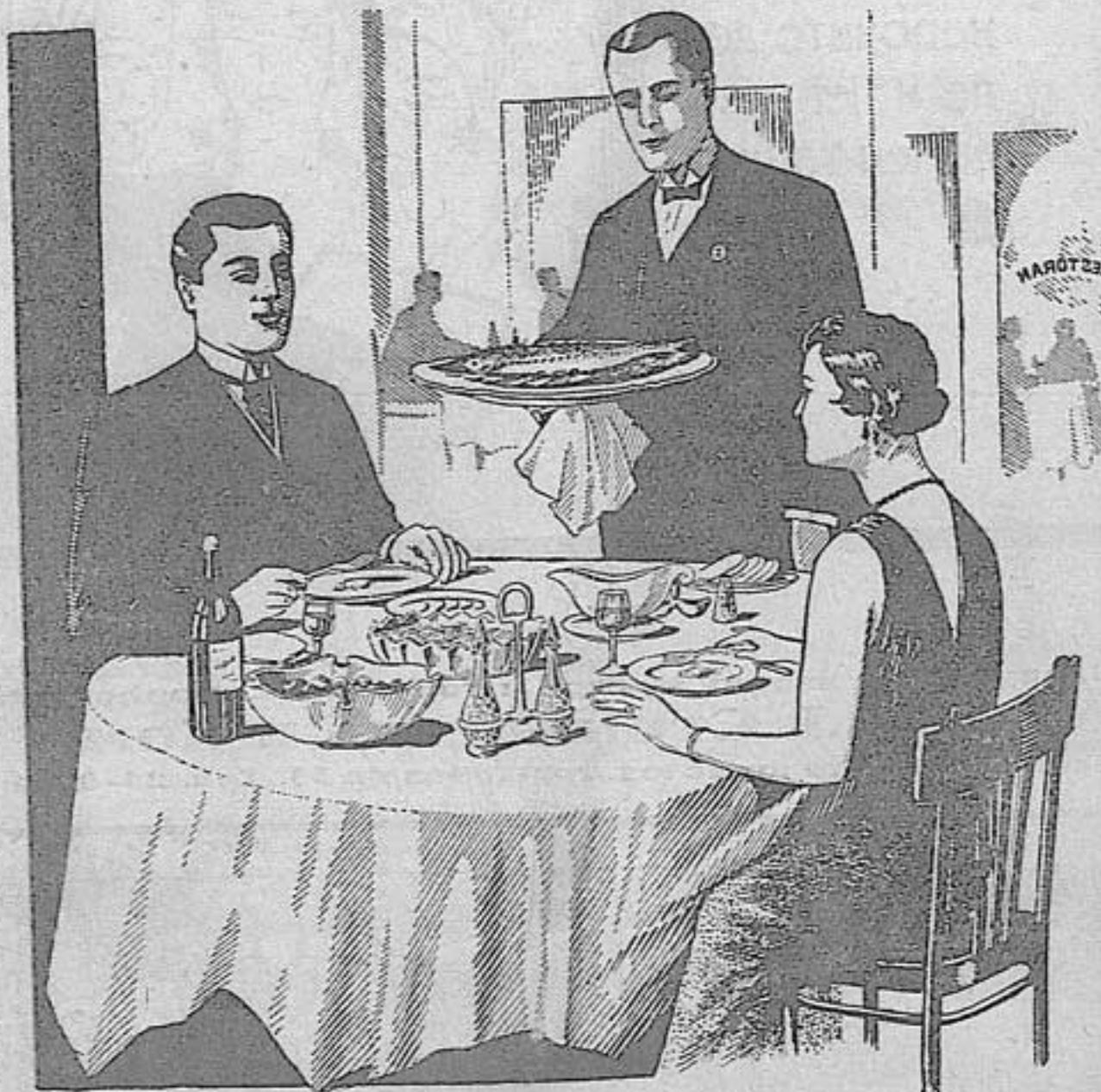
ТРГОВИНА
ХАРТИЈА
и
КАНЦЕЛАРИЈСКОГ
МАТЕРИЈАЛА

УЗУН-МИРКОВА бр 5

БЕОГРАД

Телеф. 24-992

Он: Зашто си поручила мајонез кад знаш, да га нерадо једем, ако нисам сигуран, да је спремљен на чистом маслиновом зејтину?

Она: Знам ја то али сам у јеловнику прочитала, да се овде, троши **гарантирано чист маслинов зејтин**, који се добија у фабричном стоваришту

БРАЋЕ МАРИЋ А. Д.
Кнез Михајлова ул. бр. 53 (тел. 28911)

Он: Е то је онда друга ствар!